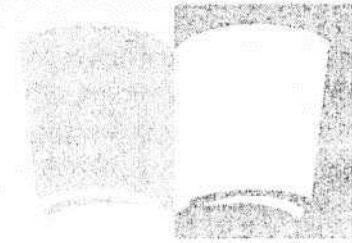

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
"Українська медична стоматологічна академія"

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ КАДРІВ

(матеріали навчально-методичної конференції)

Полтва 2008

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	
Дубінін С.А., Ваценко А.В., Пілюгін В.О., Улановська Н.А., Рябушко О.В.,	
Стороженко Л.В.....	59
ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ	
Дудченко М.О., Васильєва К.В., кцейкін К.Є., Литвиненко Б.В.....	60
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЛФКІ СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ З УРАХУВАННЯМ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ТЕОРЕТИЧНИМИ ТА КЛІНІЧНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ	
Єр'оміна О.М., Котова Л.І.	62
ДОСВІД МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ІЗ ПАТОЛОГІЧНОЮ АНАТОМІЄЮ	
Ждан В.М., Зазикіна Д.С., Ткаченко М.В., Флегантова Б.Д..	63
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ	
Ждан В.М., Казаков Ю.М., Штомпель В.Ю.....	67
СУЧАСНІ ДЕОНТОЛОПІЧНІ ТА ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	
Ждан В.М., Кітура Є.М., Гурина І.І., Фаражалла А.І., Бабаніна М.Ю., Крачек П.О.	68
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
ільченко В.А., Прилуцький К.Ю., Таняньська С.М., Гікуль К.В.	69
АМБУЛАТОРНА КАРТА В ПІДГОТОВЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ	
Казаков Ю.М., Воряк В.П.	70
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ - СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ	
Казаков Ю.М., Шуть С.В., Трибрат Т.А.	73
СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ	
Кайдашев І.П., Расін М.С., Дігтяр Н.І., Васильєв В.М., Савченко Л.Г.....	74
УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ПРОФІЛАКТИКОЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ХВОРОБ	
Каськова Л.Ф., Амосова Л.І., Новітєва С.Ч., Андріянова О.Ю., Бабі на О.О.....	77
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	
Каськова Л.Ф., Карпенко О.О., Амосова Л.А., Чуприна Л.Ф.	78
ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ І ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ	
Катеренчук І.П., Ярмола Т.А., М'якінькова Л.О., Кострікова Ю.А.,	
Пустовойт Г.М., Овчаренко Л.К.	60
ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	
Катеренчук І.П., Ткаченко Л.А., Гуцаленко О.О., Ізмайлоє Г.А.,	
Єрмалінський Ф.О.	82
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИКО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ	
Катрушєєв О.В., Матвієнко Т.М., Філатова В.М.....	
ДЕОНТОЛОПІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ ТА ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ АБСОЛЮТИЗАЦІЇ ТЕСТОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ	
Колачинський В.Г., Шевченко В.В., Кірик'Я.В., Рожнов В.П.	85
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ	
Коробейніков Л.С., Ткаченко І.М., Оджубейська О.Д., Малюченко М.М.....	87
ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В КОМПЛЕКСНІЙ ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО НАПРЯМУ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	
Король М.Д., Гасюк П.А., Кіндій Д.Д., Гасюк Н.В.....	89
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	

Король М.Д., Корбейніков Л.С., Писаренко О.А., Ткаченко І.М., Ярковий В.В.	91
САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ПЕДІАТРІЇ ТА ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ НА ЕТАПІ ПЕРЕХОДУ ДО КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ	
Крючка Т.О., Пеший М.М., Забайрачний М.М., Шпехт Т.В., Ткаченко О.Я.....	93
КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ ЛІКАРЯМИ-КУРСАНТАМИ З ФАХУ "ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА" НА КАФЕДРІ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІ	
Кузнецов А.Я., Немченко І.А., Соловйов І.Є., Рудий М.О., Ковальов О.П., Люлька О.М.....	94
ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ОРТОДОНТІЯ ТА ДИТЯЧЕ ПРОТЕЗУВАННЯ» СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	
Куліш Н.В., Трофименко М.В., Курєєдова К.Л.	96
УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАННЯ НА ЦИКЛАХ ПАЦ І «СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ» НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ОРТОДОНТІВ	
Курєєдова В.Д., Голово Н.В., Галч Л.Б., Сірик В.А., Дми тремко МА.	97
ДОЦІЛЬНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ ЗАСАД БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В ОСВІТУ ЛІКАРІВ-ОРТОДОНТІВ	
Курєєдова В.Д., Фітєєва Г.Л.	99
МІСЦЕ І РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ В УМОВАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	
Кустарьова Л.П.	99
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З АНГЛОМОВНИМИ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ	
Лобань Г.А., Ганчо О.В., Федорченко В.А., Ззягольська І.М., Волинська В.П., Книш О.В., Костіч О.О.	102
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ	
Ляховський В.А., Муляр Л.А.	104
ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ.ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА	
Марченко І.Я., Шундрік М.А.	105
ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ СТОМАТОЛОГІВ	
Мельник В.Л., Шевченко В.К., Розколуца Н.В.	106
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЯ «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ДОГЛЯДУ ЗА ХВОРИМИ» ЗІ СТУДЕНТАМИ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ, НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ	
Мизгіна Т.І., Фесенко М.Є., Зюзіна Л.С., Козакевич В.Ж.....	108

На кафедрі пропедевтики терапевтичної стоматології при вивченні фантомного курсу опануванню практичними навичками відводиться дуже важлива роль. Посилена увага приділяється формуванню мануальних навичок студентів. Так, при вивченні розділу "Клініко-анатомічні особливості будови різних груп зубів" студенти ліплять зуби із пластиліну, різьблять по гіпсу, милу. Техніка ліпки має широкі навчальні можливості. Ця, на перший погляд, дитяча забавка, сприяє розвитку окоміру, відчуття форми, ритму, співвідношення частини. І цілого, виховує акуратність, терплячість, наполегливість. Робота над зліпками сприяє опануванню вміннями працювати стоматологічними інструментами - гладилкою, штопфером, зондом -- ще за- довго до входження студента в клініку терапевтичної стоматології. Далі мистецтво моделювання зубів студенти перенесуть на роботу в порожнині рота під час реставраційних робіт.

Важливу роль у формуванні практичних навичок має ставлення педагога до мануальної роботи студентів. Викладач мусить не тільки розповісти про передбачену роботу, показати, як вона виконується, а й створити установку, мотивацію до праці. Він має налаштувати студентів на очікування радості за вдалого завершення їхніх зусиль, а сам не може сумніватися в силі та спроможності своїх учнів. У процесі роботи дуже багато значать похвала, вміле зауваження, підкреслення зростання майстерності, демонстрація кращих моделей, тактовний аналіз недоліків, своєчасна допомога, турбота і пишання учнями. За такого підходу навіть не найкращий студент буде зацікавлено опановувати практичними навичками, що підвищить мотивацію до навчання в цілому.

Будь-яка робота розпочинається із задуму, ідеальної моделі майбутнього результату. Необхідно для початку вибрати класичну модель зуба. Для студента важливо не просто бездумно скопіювати зразок, а чітко спланувати послідовність і значимість ліпки кожної частини об'єкта, тобто створити алгоритм - чітку послідовність дій для досягнення бажаного результату. Так, спочатку на пластилінової заготовці виділяють головні складові - коронку, корені. Для цього студенту необхідно використати засвоєні знання про клініко-анатомічні особливості будови зуба - форму коронки (долотоподібна в різців чи кубоподібна в молярів), кількість коренів і їх розташування відносно поверхні коронки (піднебінний, щічний, медіальний, дистальний). На другому етапі деталізуються елементи окремих частин (кількість горбів на жувальній поверхні, форма фігури), формуються екватор, шийка. Третій етап має своєю метою створення тонких структур: схилів горбів, сліпих ямок, борозен, мамелом. На завершальному етапі студенти обов'язково перевіряють збіжність прикмет належності зубів до тієї чи іншої групи, щелепи. Так, скажімо, моляри мають яскраво виражену ознаку кривизни коронки, контактний поверхні, різці - ознаку кута коронки. Для всіх зубів характерна ознака відхилення кореня.

Практична діяльність потужно впливає на особистість. Ця дія опосередковується як об'єктивними, так і суб'єктивними факторами і здійснюється не за пасивного сприйняття інформації, а за свідомого контакту з нею. Тільки при цьому по-справжньому активізується інтелект, збуджуються і гармонізуються почуття, що ведуть до мобілізації волі. Сфера діяльності насичена почуттями, якими керує розум людини, і тому активність у діяльності виявляється як результат активації емоцій та мислення. Про це переконливо писав Гете: «Думати і робити, робити і думати -> це сума всякої мудрості...». А Сухо- млинський повсякчас підкреслював, що праця стоїть не «поряд» із навчанням, вихованням, розвитком: «Праця - це речовина всепроникна і все- осяжна». Тому необхідно звертати увагу на дотримання педагогом такої світоглядної позиції, на питання про єдину основу фізичної та інтелектуальної праці, тому що поза цим немає сенсу говорити про комплексний підхід, про єдність Ідейного, трудового, естетичного та фізичного виховання майбутнього високоосвіченого спеціаліста, громадянина України.

ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ СТОМАТОЛОГІВ

Мельник В.Л., Шевченко В.К, Розколупа Н.В.

На сучасному рівні підготовки лікарів-інтернів стоматологів як висококваліфікованих фахівців на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів за останні роки розроблені науково обґрунтовані підходи, які обумовлюють розробку нових, прогресивних форм навчання для здобуття високого рівня професійних умінь та знань лікарів- інтернів. Необхідність у змінах післядипломної освіти фахівців обумовлена тим, що за сучасних умов проведення навчального процесу є нагальна необхідність організації сучасних методів поповнення, засвоєння та контролю знань, засвоєних у процесі навчання у вузі (студенти) та в післядипломній освіті (інтернатурі).

Для кращого засвоєння лікарями навчального матеріалу та правильного використання засвоєних знань при складанні плану обстеження і лікування пацієнта, проведення

профілактичних заходів, опанування достатнім обсягом практичних навичок, можливості передбачення помилок та ускладнень на кафедрі велика увага приділяється клінічному мисленню, інтелектуальній діяльності, опануванню професійними лікарськими навичками, засвоєнню нормативних документів, що регламентують роботу лікаря- стоматолога.

На практичних та семінарських заняттях фахівці ознайомлюються з основними положеннями наказу МОЗ України № 302 від 27.12. 1999 р. "Про затвердження форм обліково-статистичної документації, що використовується у поліклініках (амбулаторіях)", наказу МОЗ України № 507 від 28.12. 2002 р. "Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги", наказу МОЗ України № 566 від 23.11. 2004 р. "Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальностями "Ортопедична стоматологія", "Терапевтична стоматологія", "Хірургічна стоматологія", "Ортодонція", "Дитяча терапевтична стоматологія", "Дитяча хірургічна стоматологія".

У рамках запровадження медичних стандартів стоматологічної допомоги дорослому населенню метою впровадження протоколів у клініку стоматології є поліпшення якості допомоги населенню при захворюваннях твердих тканин зубів, патологічному стиранні зубів, вторинній частковій адентії, неускладненій та ускладненій деформаціями зубних дуг, вторинній повній адентії при пародонтиті та пародонтозі, захворюваннях скронево-нижньощелепного суглоба, стандарти діагностики та лікування хвороб тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота.

Застосування розроблених протоколів передбачено з лікувально- профілактичних закладів І - ІІІ рівнів акредитації.

Медико-соціальною значимістю розробки протоколів є впровадження клінічних протоколів лікування, що забезпечить поліпшення надання стоматологічної допомоги населенню, забезпечить її доступність та прискорить запровадження нових методів діагностики і лікування в клінічну практику.

Наводимо приклади назв протоколів із терапевтичної та хірургічної стоматології, які часто використовуються на амбулаторно-поліклінічному прийомі.

Протоколи надання медичної допомоги населенню за спеціальністю "Терапевтична стоматологія"

Шифр МКХ-10: К 02.0 - 02.9 Карієс

Шифр МКХ-10: К 04.0 Пульпіт

Шифр МКХ-10: К 04.4; К 04.5 Періодонтит

Шифр МКХ-10: К 05.0 Гінгівіт

Шифр МКХ-10: К 05.3 Пародонтит

Шифр МКХ-10: 143 Червоний плескатиий лишай

Шифр МКХ-10: К 13.2 Лейкоплакія

Шифр МКХ-10: 1.51 Багатоформна ексудативна еритема

Шифр МКХ-10: В 37 Кандидоз слизової оболонки порожнини рота

Протоколи надання медичної допомоги населенню за спеціальністю

"Хірургічна стоматологія"

Шифр МКХ-10: М 00.0 - М 14.8 Гострий артрит СНЩС

Шифр МКХ-10: М 00.0 - М 19.0 - 9 Артрито-артроз СНЩС

Шифр МКХ-10: К 10.2 Остеомієліт щелеп

Шифр МКХ-10: К 09.0 - 9 Кісти щелепно-лицевої ділянки

Шифр МКХ-10: в 02.4 - 6 Перелом виличного комплексу

Шифр МКХ-10: К 11.8 Сіалози

Шифр МКХ-10: К 11.2 Сіалоаденіти

Шифр МКХ-10: К 07.0.1 Верхня і нижня мікро- та ретрогнатія

Шифр МКХ-10: О 10 - О 11 Доброякісні пухлини

Шифр МКХ-10: К 04.4 Періодонтит

Шифр МКХ-10: К 10.2 Періостит

Шифр МКХ-10: 8 02.8 Перелом альвеолярного відростка

Шифр МКХ-10: Б 02.8 Перелом

Усі ці нововведення пов'язані з тим, що нині в Україні відбувається глобальне реформування організації надання медичної допомоги, і одним з основних питань, яке постало перед стоматологічною службою, є розробка єдиних підходів до організації та технології надання стоматологічних послуг. Разом з тим, запровадження цих протоколів має сприяти підвищенню загального рівня надання стоматологічної допомоги пацієнтам та забезпечить організаційно-правові основи надання стоматологічних послуг. Сучасний рівень професійної підготовки лікаря залежить від дуже багатьох факторів:, теоретичних знань та практичного досвіду, стажу роботи, його *таланту й інтуїції* тощо, що суттєво впливає на якість лікування хворого. А розроблені на основі багаторічних надбань вітчизняної та зарубіжної медичної науки

і практики протоколи дозволяють привести роботу спеціалістів стоматологічного профілю до єдиного стандарту.

Цей стандарт згідно з наказом N2566 упродовженний для лікарів-інтернів на зручних електронних носіях (СО - диски, флеш-пам'ять), які дуже зручні в зберіганні та використанні. Залежно від необхідності матеріали протоколів можна роздрукувати або внести в пам'ять мобільних телефонів та використовувати в роботі як базових лікувально-профілактичних закладів, так і приватних стоматологічних кабінетів.

Отже, для всебічної організації навчального процесу на кафедрі необхідно використовувати директивні документи, на базі яких створюється модуль творчого розвитку лікарів-інтернів.

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЯ «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ДОГЛЯДУ ЗА ХВОРИМИ» ЗІ СТУДЕНТАМИ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ, НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

Мизгіна Т. І., Фесенко М. С., Зюзіна Л. С., Козакевич В. К

Система вищої освіти в Україні, безумовно, потребує нагального реформування та реструктуризації відповідно до вимог єдиного європейського наукового та освітнього простору.

Протягом останніх десятиріч вітчизняна медицина значною мірою розширила можливості щодо використання останніх досягнень світової медичної та фармацевтичної науки, впровадження новітніх технологій лікування хворих, обміну інформацією із закордонними науковцями. З'явилися можливості стажування фахівців у клініках Європи. Разом з тим, відсутність у вітчизняних лікарів уніфікованих дипломів значно ускладнює цей процес. Вищі медичні заклади мають активніше впроваджувати в практику нову методологію навчального процесу, яка базується на принципах ЕСТв відповідно до вимог Болонського процесу. Необхідність удосконалення форми і методів викладання в медичному вузі диктується рівнем розвитку науки. Центральне місце у формуванні лікаря належить насамперед клінічним дисциплінам.

В основі навчання студентів на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб лежить єдина система навчально-виховного, матеріально-технічного й організаційно-методичного впливів. Основне завдання, яке стоїть перед кафедрою, - це підготовка висококваліфікованих фахівців, які мають глибокі теоретичні знання та достатньою мірою володіють необхідними практичними навичками і можуть творчо розв'язувати проблеми, що виникають в процесі лікарської діяльності.

Відомо, що головна ідея системи ЕСТЗ полягає в наданні різним навчальним установам певної шкали кількісних показників, за якою можна співвіднести програми навчання і таким чином зближувати національні системи вищої освіти в Європі. Кожен студент мусить добре знати основи дисципліни і самостійно вирішувати певні завдання. Значна увага приділяється засвоєнню клінічних дисциплін. Кожна з дисциплін, що вивчаються, відповідно до системи ЕСТЗ має бути структурована за розділами -модулями в залікових одиницях та мати зрозумілу і прозору систему заходів контролю та систему оцінки якості.

Структуризація навчального матеріалу - це творчий процес із корекцією матеріалу відповідно до вимог сьогодення, створення умов для розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців. У ході навчального процесу викладач, який формує навчально-виховний процес, мусить своєчасно орієнтуватися в потоці наукової інформації, ознайомлюватися з новими нормативними та методичними матеріалами, необхідними для адекватного підбору і відпрацювання форм і методів майбутнього навчального процесу. Все це спонукає викладача до постійного підвищення професійного рівня.

Згідно з новою концепцією на самостійну роботу студента відводиться основна частина навчального часу, що дає можливість урахувати індивідуальність студента, рівень його знань, особисті фахові вподобання. Успішна організація самостійної роботи має велике значення серед педагогічних заходів: викладач спроможний зацікавити студента, захопити його ширше ознайомитися з тією чи іншою темою, спрямувати до творчого пошуку.

Позитивним моментом є перенесення годин виробничої практики на час навчального процесу. Це дозволяє викладачу, з одного боку, регулярно контролювати процес опанування студентами практичними навичками та вносити своєчасні корективи, з іншого - підвищити в студентів мотивацію до засвоєння теоретичних знань. Майбутні фахівці мають можливість закріпити на практиці опановані навички, ширше спілкуватися безпосередньо з практичною ланкою охорони здоров'я, навчатися основам деонтології та медичної етики.

У 2006-2007 навчальному році на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб та факультетської

педіатрії з неонатологією вперше було проведено виробничу практику з догляду за хворими у студентів II курсу медичного факультету, які навчаються за модульною системою. У межах змістового модуля « Догляд за хворими дітьми» на кафедрі проводилися 3 заняття. Кожне заняття поділялося на аудиторну та позааудиторну частини. Під час аудиторних занять студенти під керівництвом викладача відпрацьовували практичні навички з догляду за хворими на муляжах. Розв'язували ситуаційні задачі. Поза- аудиторна робота проходила безпосередньо біля ліжка хворої дитини.

Навчання на кафедрі відбувається на базі дитячої міської клінічної лікарні, де студенти мають можливість засвоїти знання щодо анатомо-фізіологічних особливостей дитячого організму, структури дитячих лікувально - профілактичних закладів, форм та методів роботи дільничного педіатра й опанувати практичними навичками з догляду за здоровою та хворою дитиною на конкретних клінічних прикладах. Багатий клінічний досвід співробітників нашої кафедри дозволяє в тісній співпраці з фахівцями практичної охорони здоров'я давати студентам можливість не тільки добре засвоїти теоретичний матеріал, а й застосовувати засвоєні знання на практиці.

Діяльність колективу кафедри під час проведення змістового модуля « Догляд за хворими дітьми» була спрямована на вирішення поставлених питань щодо підсилення мотивації засвоєння студентами основних знань та опанування практичними навичками. На кафедрі створені методичні розробки для викладачів та самостійної роботи студентів відповідно до робочої програми. У кожній методичній розробці акцентується увага на важливості вивчення теми для розуміння наступних тем чи дисциплін, їхній зв'язок із попередніми темами чи предметами, місце дисципліни в загальній підготовці лікаря з урахуванням внутрішньо-предметної та міжфахової інтеграції. У методичних розробках подаються як приклади орієнтовні карти для роботи з літературою та список додаткової літератури.

Під час кожного аудиторного заняття з метою виявлення рівня знань студентів із теми, що вивчалася, та своєчасної корекції помилок, проводився поточний контроль знань, надавалися індивідуальні консультації. Контроль знань проводиться за допомогою тестових завдань і типових клінічних ситуаційних задач. Кожна задача має чіткий алгоритм розв'язання у вигляді переліку послідовних, логічно зв'язаних запитань та операцій, що допомагає виробити в студентів правильний напрямок мислення та логічних дій, необхідних для становлення професійної діяльності. Розв'язування ситуаційних задач сприяє розвитку ініціативного, творчого клінічного мислення. Така форма контролю зумовлює обов'язкову координацію навчального процесу з охопленням питань із різних дисциплін, сприяє об'єктивізації рівня засвоєння матеріалу студентами.

Підсумковий контроль знань проводився після закінчення вивчення модуля « Догляд за хворими» в співпраці із фахівцями суміжних кафедр пропедевтичної терапії та загальної хірургії. Були розроблені спільні тестові завдання, які охоплювали по 10 тестових завдань за кожним змістовим модулем, кожен студент отримав також 2 ситуаційні задачі, при розв'язуванні яких з'ясуовувався рівень практичних навичок, що були опановані студентом у процесі навчання.

За підсумками підсумкового модульного контролю більшість студентів показали достатній рівень знань та успішно склали залік.

Отже, наявні можливості для успішного проведення виробничої практики за модульною системою, що дозволяє оптимізувати навчання майбутніх фахівців відповідно до вимог сьогодення.